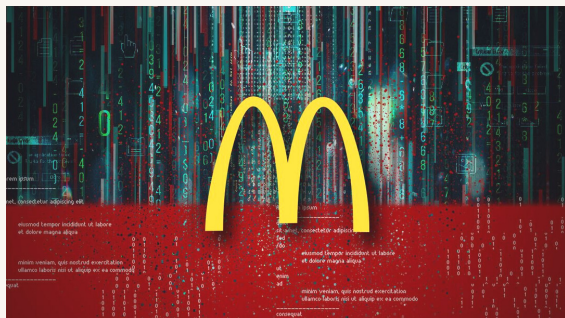

HÍRLEVÉL

2023. május 19. 19. évfolyam 12. szám

**Turizmus Konjunktúra Index
Sajtóreggeli /2. oldal**

Tőzsdei adatok McDonald's /4. oldal

Bővülő Radisson /5. oldal

Nőnek a csehek /6. oldal

TARTALOM

Szövetségi Hírek

2. oldal

- Nagy Márton
- Plan'Eat rendezvény
- Turizmus Konjunktúra Index Sajtóreggeli
- FSE Közgyűlés

3. oldal

- PANTOUR kérdőíves felmérés

Külföldi Hírek

- The Duc Ngo
- A köfte lesz az új döner?

4. oldal

- WTO új barométer
- Tőzsdei adatok McDonald's
- Olasz munkaerőhelyzet

5. oldal

- Zarándoklat
- Orosz falu
- Kiberveszélyek
- Bővülő Radisson

6. oldal

- Chat GPT rangsor
- Javuló infláció
- Nőnek a csehek

7. oldal

- Egészségesebb étkezés kampány

Uniós Hírek

- European Tourism Day 2023

Szövetségi Hírek

Nagy Márton

Kérésünkre ismét fogadott bennünket Nagy Márton miniszter. A költségvetés aktuális helyzete alapján nem valószínű ágazatunk számára további, a költségvetésre negatív hatással bíró támogató lépés bevezetése. Az energiaügyben kialakult vegyes helyzetre tekintettel alternatív javaslatot nyújtottunk be az aktuális problémák kezelésére.

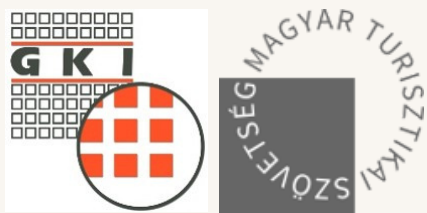
Plan'Eat rendezvény

PLAN'EAT projektünk bemutatásra az ESSRG-vel közösen kerül sor egy workshop keretében **2023. június 8-án**, csütörtökön 12:30-kor a VigVarjú Étteremben (Pesti Vigadó). A rendezvény zártkörű, regisztrációhoz kötött, a részvétel ingyenes. Részvételi szándékát **EZEN** az online regisztrációs linken jelezheti néhány adat megadásával **2023. május 23-ig**.

Turizmus Konjunktúra Index Sajtóreggeli

Szövetségünk a Turizmus Konjunktúra Index egy éves fennállásának alkalmából sajtóreggelit és szakmai konzultációt tart **2023. június 8-án** 10 órakor a VigVarjú Étteremben (Pesti Vigadó). Az aktuális konjunktúra indexszámok ismertetését követően az ágazat működési költségei és árai alakulásának, a munkaerőhelyzet aktualitásainak és az ágazat munkaerőpiac helyzetének témakörét járjuk körbe.

FSE Közgyűlés

Rómában volt európai szövetségünk, a FoodServiceEurope közgyűlése. A norvégokat leszámítva mindenki küzd az infláció okozta problémával, hiszen jellemző a fix áras szolgáltatás az európai közétkeztetésben. Tekintettel arra, hogy az olaszoknál a fix szerződések aránya 75%, ott már vészforgatókönyveket készítenek elő, megállapítások szerint az ágazat már térden van és egy lépésre áll attól, hogy leállásra kényszerüljön. A spanyoloknál még ezt a helyzetet súlyosbítja, hogy nem ritka a 2-3,5 éves fizetési határidő szolgáltatásaik után. A fizetési határidőkkel a svédek is küzdenek, ők a szerződéskötési szabadság megsértésének érzik, hogy még a Coca Colát is kötelesek 30 napon belül kifizetni, ők pedig jóval hosszabb határidőkkel dolgoznak. Mind ár-, mind megvalósíthatósági okokból gond az ágazat felé az organikus termékek arányának kötelező emelésére vonatkozó EU-s szabályozás. Itt enyhítést hozhat, hogy Macron francia elnök kérte a Bizottságot, hogy lassítson a zöldítésre, fenntarthatóságra vonatkozó szabályozások ütemén.

PANTOUR kérdőíves felmérés

A VIMOSZ konzorciumi partnerként tagja a PANTOUR európai partnerségi projektnek, ahol a konzorcium célja, hogy innovatív megoldásokat dolgozzon ki a turizmus készségigényének kielégítésére, olyan eredmények kifejlesztésével, mint pl: ágazati készségfigyelő rendszer (Sectoral Skills Intelligence Monitor), készlabor, oktatók forráskönyve, 2026-2036 közötti készségstratégiai terv, stb. Eredményeikkel a PANTOUR az álláskeresők, a munkanélküliek és a turisztikai ágazatban dolgozó munkavállalók, a munkaadók és a KKV-k igényeit kívánja szolgálni. Ezért különös figyelmet szentel a munkaerő átképzésének és továbbképzésének a jövőbeli készségigények alapján. Annak vizsgálatára, hogy van-e szakadék a turisztikai ágazat jelenlegi készségszintje és a 2030-ban szükséges jövőbeli készségek között, összeállítottunk egy kérdőívet, amiben a három legfontosabb készségcsoport -a digitális, a zöld és a szociális készségcsoport jelentőségét kívánjuk feltérképezni a turisztikai-vendéglátó vállalkozások szemszögéből. A felmérés egyidejűleg zajlik tíz európai országban: Spanyolországban, Olaszországban, Hollandiában, Írországban, Portugáliában, Görögországban, Finnországban, Németországban, Bulgáriában, Magyarországon. Ezúton szeretnénk felkérni Önöket, hogy a kérdőív kitöltésével segítsék a felmérést. A kérdőív az alábbi [linken](#) érhető el, magyarul tölthető ki, kitöltése kb. 10-12 percet vesz igénybe. Tisztelettel kérjük, hogy a kérdőív linkjét osszák meg munkatársaikkal is! Előre is köszönjük a közreműködésüket.

Külföldi hírek

The Duc Ngo

Mi ez? Ez az eheti rejtvenykérdésünk.
Válasz: Németország 2023 évi legelismertebb gasztronómusa, a Hamburgi Foodservice Preis nyertese, aki öt évesen vietnámi csónakmenekültként érkezett Németországba, most 48 évesen 16 vendéglátóhely tulajdonosa és üzemeltetője, további kettő nyitását tervezi, híres tv szakács, 400 alkalmazottjával 65 millió euró forgalmat generál. Ennyi elfoglaltság mellett már csak a tv-ben főz és időnként a 893 Ryotei étteremben.

A köfte lesz az új döner?

Németország egyik legnagyobb dönerspecialistája Erhan Baz, a kilenc MrChicken és egy Butcha egységet üzemeltető cégcsoport vezetője, aki 32 év alatt küzdötte fel magát piacvezető helyzetbe. Komoly minőségi munkájának köszönhetően érte el mai elismertségi helyzetét. Már az induláskor igyekeztek különbséget tenni annyiban, hogy magukat nem fast-food, hanem great-food szolgáltatóként definiálták. Erre alapozva tudtak növekedni. Egy interjúban megfogalmazott megérzése szerint a szintén török eredetű köfte (a török konyha fasírhoz hasonló másik alapétele) lehet az új nemzetközi sikertermék.

WTO új barométer

A turizmus halad a teljes felépülés útján, a 2023-as új adatok erős évnytásra utalnak. 2023 első negyedévében kétszer annyian utaztak, mint 2022-ben ebben az időszakban. Becslések szerint 235 millió turista utazott az első negyedévben, ami elérte a járvány előtti szint 80%-át. Sok régió megközelíti, sőt meg is haladja a járvány előtti érkezési szintet. Európa az erős régiókn belül keresletnek köszönhetően elérte a világjárvány előtti szint 90%-át. Az év eleje ismét megmutatta, hogy a turizmus egyedülálló módon képes talpra állni. A nemzetközi turisztikai bevételek 2022-ben ismét elérték az 1 billió dolláros határt, reálértéken 50%-kal nőttek 2021-hez képest, köszönhetően a nemzetközi utazásnak. A nemzetközi látogatói költség elérte a járvány előtti szint 64%-át. A turizmus fellendülése azonban kihívásokkal is szembesül. Az UNWTO szakértői testülete szerint továbbra is a gazdasági helyzet a fő tényező, amely 2023-ban a nemzetközi turizmus hatékony fellendülését befolyásolja, magas inflációval és az emelkedő olajárak magasabb szállítási és szállásköltségeket eredményeznek. Ezeknek az eredménye, hogy a turisták döntését az ár-érték arány is befolyásolja.

Tőzsdei adatok McDonald's

2023 első negyedévében erősen kezdett a McDonald's, kétszámjegyű árbevétel-növekedést ért el. Az 5,9 milliárd dolláros eredmény állandó árfolyamon 13% növekményt jelent. 12,6%-kal nőttek a globális eladások ugyanebben az időszakban. A nemzetközi piacokon az öt nagy (Ausztrália, Kanada, Franciaország, Németország és az Egyesült Királyság) által vezetett piacok többsége is jól teljesített, stratégiai áremelések, pozitív vevőszámalakulás vezettek a jó eredményekhez. Nagyon ígéretesen alakulnak a cégcsoport digitális értékesítései.

Olasz munkaerőhelyzet

A Mixer nevű szaklap idézi két szakmai szövetség munkaerőre vonatkozó felméréseit. Az Excelsior-Unioncamere 2023 áprilisi felmérése szerint a legkeresettebb szakemberek a következők voltak: 54 810 éttermi pincér, 20 120 szakácssegéd, 15 610 pultos, 10 040 fagyalteladó, 9 750 éttermi szakács, 5 690 pizzaszakács, 4 350 menzai dolgozó, 3 450 barista, 3 340 bárpincér és 3 150 szállodai szakács. A Confcommercio-FIPE felmérése szerint a munkaerőhiány okai 30,7%-ban a csökkent jelöltszám, 13,8% a jelöltek nem megfelelőisége. Ennek kialakulásához az vezetett, hogy a kétmillió NEET (nem dolgozik, nem tanul, nem vesz részt egyéb képzésben) fiatalon túl a 2021 évinél 13,8%-kal több, mint 2 millió fő választotta a „Great resignation”, azaz kivonta magát a munkaerőpiacról. Ugyanakkor a munkaerőt keresők 56,6%-a várna el ágazatbéli tapasztalatot, 15% az adott foglalkozásra vonatkozó speciális tapasztalatot, míg 14,7% egyáltalán munkatapasztalatot.

Zarándoklat

السعودية
SAUDIA

A szaúdi légitársaság, a SAUDIA több, mint 1,2 millió ülőhelyet ajánl a zarándokok számára a június 26-30. között megrendezésre kerülő Hajj alatt. A légiutas kísérő személyzet 42 nyelven beszél és szolgálja ki a vendégeket az utazása során. A SAUDIA Group összes leányvállalatának, mindegyike teljes kapacitással, éjjel-nappal működik a Hajj szezonban. A vállalat mozgósította emberi és digitális képességeit, hogy a legjobb szolgáltatásokat nyújtsa, főszereplők: a teljesítményfigyelési csoport, a terminálműveleti központ csapata, valamint a nyomon követésért és az összes ágazattal és érintett hatósággal való előzetes koordinációért felelős csoport. Frissítette iszlám in-flight programját is. A frissítések több mint, 134 órányi különböző vallási programot és 590 órányi Korán-recitációt tartalmaznak. Ezenkívül a SAUDIA fedélzeti szórakoztató rendszere oktatási e-könyvek egyedülálló gyűjteményét kínálja a Hajj és az umra megtételéről több, mint 14 nyelven.

replők: a teljesítményfigyelési csoport, a terminálműveleti központ csapata, valamint a nyomon követésért és az összes ágazattal és érintett hatósággal való előzetes koordinációért felelős csoport. Frissítette iszlám in-flight programját is. A frissítések több mint, 134 órányi különböző vallási programot és 590 órányi Korán-recitációt tartalmaznak. Ezenkívül a SAUDIA fedélzeti szórakoztató rendszere oktatási e-könyvek egyedülálló gyűjteményét kínálja a Hajj és az umra megtételéről több, mint 14 nyelven.

Orosz falu

Oroszországnak az utolsó években nagyon negatív értékelése volt az expatok között. A háború kitörése óta a látogatók száma is drasztikusan lecsökkent. Ezért meglepő egy új hír. Oroszország amerikai falut tervez 200 konzervatív bevándorló család számára az Egyesült Államokból és Kanadából. A település építése 2024-ben kezdődik a moszkvai régióban, a leendő migránsok finanszírozásával. Az országba költözni kívánó, ortodox keresztény vallású nyugati emigránsok többsége erősen hisz abban a jóslatban, miszerint Oroszország marad az egyetlen keresztény ország a világon. A költözés okai ismertek, ez a radikális bal-liberális értékek nyugaton, melyeknek nincsenek korlátai. Putyin szerint Oroszország egyedülálló helyzetben van a konzervatív nézetek védelmében és terjesztésében, amelyeket „hagyományos orosz erkölcsi és vallási értékeknek” nevezett. Egyelőre a kormány egyetlen tisztviselője sem erősítette meg hivatalosan a településépítés tervét.

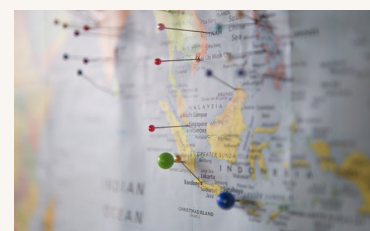

Kiberveszélyek

A Thales legújabb jelentése szerint a szervezetek 37%-a tapasztalt adatszivárgást az elmúlt 12 hónapban. A válaszadók 48%-a azt mondta, hogy nőtt a ransomware támadások száma, míg a válaszadók 38%-a a SaaS és a felhőalapú tarolást nevezte meg a kibertámadások fő okaként.

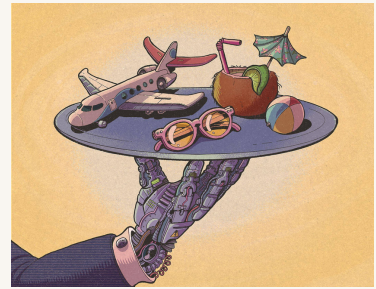
Bővülő Radisson

A Radisson Hotel Group felveszi a versenyt a nagyobb csoportokkal, köztük a Marriott-tal Ausztrália, Ázsia és a csendes-óceáni térség vezető piacain. A csoport portfóliójának bővítése érdekében a La Vie Hotels&Resorts-al együttműködési keretmegállapodás aláírásával erősítették meg partnerségüket. Az együttműködési megállapodás értelmében a Radisson Hotel Group lesz a La Vie Hotels&Resort kiemelt partnere, lehetővé téve a La Vie számára öt Radisson szállodamárka alatti ingatlanok fejlesztését, menedzselését és működtetését: Radisson Blu, Radisson RED, Radisson, Park Inn by Radisson és Country Inn&Suites by Radisson. Így több, mint 30 szállodával bővül a lánc a következő 10 éven belül. A csoport továbbfejleszti ausztráliai működési modelljét is az új franchise-szállodák számára egy központosított franchise szolgáltatási modell bevezetésével.

Chat GPT rangsor

A Chat GPT megnevezte a legrosszabb európai úti célokat. A listát egy erre a célra megrendelt, mesterséges intelligencián alapuló nyelvi modellel állították össze. Az Open AI által kifejlesztett szoftver minden nyelven képes szövegeket generálni. A lista azonban nagy óvatossággal értelmezendő, mivel az utazók forrás nélküli tapasztalatain alapul. A Chat GPT Nápolyt helyezte a kerülendő úti célok listájának élére. Olaszország harmadik legnagyobb városát "túlzsúfoltnak és kaotikusnak" írják le. Az ellenzők szerint azonban az ókori római város tele van szépséggel, sok turistát csábít színes utcáival, a San Gennaro katakombákkal, alagutak és barlangok hálózatával. A Tirrén-tenger közelsége, valamint a Vezúv és a Stromboli lenyűgöző vulkáni domborzata is sok látogatót vonz. Tirana, az albán főváros a második helyen áll ezen a nemkívánatos listán. A Chat GPT megjegyzi az infrastruktúra hiányának és a nyelvi korlátoknak a potenciálisan káros hatásait. A híres tiranai piramis, a Skanderbeg tér vagy a Nemzeti Történelmi Múzeum csak néhány világhírű látnivaló a városban. Tirana számos épülete Albánia történelmi örökségének szimbóluma, amely egyre népszerűbb a nemzetközi turisták körében. A top 10 legrosszabb európai úti célt tartalmazó listán szereplő további helyszínek: 3. Minszk (Fehéroroszország), 4. Bukarest (Románia), 5. Belgrád (Szerbia), 6. Belfast (Észak-Írország), 7. Athén (Görögország), 8. Riga (Lettország), 9. Szófia (Bulgária), 10. Chisinau (Moldova) (Tourism Review).

Javuló infláció

A CGA Prestige Foodservice Price Index szerint 2023 márciusában az öt hónapja tartó csökkenés eredményeként 20% alá, 18,9%-ra csökkent az élelmiszeripari infláció az Egyesült Királyságban. Társszövetségünk, a UKHospitality kezd pozitív irányt látni a folyamatosan csökkenő élelmiszerinflációban, de az általuk tapasztalt csökkenés még nem elég jelentős ahhoz, hogy a vállalkozások is megérezzék. Ugyanis az élelmiszerek és italok közel 19%-os inflációja elég ahhoz, hogy tönkretegyje a vállalkozásokat, különösen az energiaköltségek és a munkaerő kihívásai mellett. Sokkal többet kell tenni a vállalkozások által tapasztalt költségnövekedés érdemi kezelése érdekében, és ez az energiával kezdődik, azzal, hogy a kormány arra kényszeríti a szolgáltatókat, hogy újratárgyalják a válság csúcspontján kötött szerződéseket a vállalkozásokkal. Csak az infláció kiváltó okainak kezelésével térhetnek vissza a vendéglátó vállalkozások a gazdasági növekedés motorjának pozíciójába.

Nőnek a csehek

A Cseh Statisztikai Hivatal (CZSO) közölte az idei év első negyedévére vonatkozó vendégéjszaka adatait: összesen 3,8 millió vendéget regisztráltak a csehországi szálláshelyeken, a külföldről érkező vendégek száma pedig csaknem 90%-kal nőtt az előző évhez képest. A CZSO adatai szerint az idei első negyedévben regisztrált vendégek összlétszámából 2,1 millió volt a belföldi vendégek száma, 1,7 millió pedig a külföldről érkezőké. A közösségi szálláshelyeken a vendégéjszakák száma 2023 első negyedévében elérte a 9,9 millió éjszakát, ami 26,4%-os növekedést jelent az előző év azonos időszakához képest. Ugyanakkor rámutattak, hogy a belföldi vendégek száma dominánsabb volt, mivel 2019 első negyedévéhez képest 5%-os növekedést regisztráltak a vendégéjszakák számában. A CZSO statisztikáiból az is kiderül, hogy 2023 első három hónapjában 43,4%-kal nőtt a szállodai vendégéjszakák száma is. A szállodák 2,9 millió vendégérkezést regisztráltak 2023 első negyedévében. Több mint félmillió vendéget, vagyis 20%-ukat panziókban szállásoltak el, míg az egyéb szálláshelyek aránya az összes szálláshelyen belül egytized volt. Ami a nemzetközi érkezéseket illeti, az idei első negyedévben a németek adták a legtöbb Csehországba érkező turistát, 438 ezer érkezéssel (+188,3%), a második helyen a szlovákok állnak 154 ezer fővel (+158,8%), őket a lengyelek követték 133 ezer fővel (+170,5%) (Schengen Visa Info).

Egészségesebb étkezés kampány

A YouGov által készített új felmérés szerint az Egyesült Királyságban élő fiatal felnőttek több, mint fele egyetért azzal, hogy fenntarthatóbb módon étkezzék, ha az élelmiszerek csomagolásán feltüntetnék a szénlábnyomot. Mivel a kormány elkötelezte magát amellett, hogy 2035-ig közel 80%-kal csökkenti az üvegházhatású gázok kibocsátását, ezek az eredmények azt sugallják, hogy a szénlábnyom címkézése "kulcsszerepet" játszhatna a magasabb szén-dioxid-kibocsátású élelmiszerek, például a marha- és bárányhús fogyasztásának csökkentésében. A felmérés szerint minden harmadik 55 éves felnőtt (37%) egyetért azzal, hogy fenntarthatóbb módon étkezzék, ha az étlapokon több információt kapna. Tavaly a Nemzeti Vegetáriánus Hét kampánya arra ösztönözte az embereket, hogy több mint 70 000 hús alapú ételt cseréljenek növényi és vegetáriánus ételekre, és ezzel több mint 100 tonna szén-dioxidot takarítsanak meg. A Nemzeti Vegetáriánus Héttel egy időben kerül megrendezésre a közétkeztetés harmadik Növényalapú Hete (május 15-19.), amelynek célja, hogy megünnepelje azokat az egyéneket, csapatokat és szervezeteket, akik másokat is arra ösztönöznek és inspirálnak, hogy több növényi alapú ételt fogyasszanak, ami jobb az egészségüknek, a környezetnek és a bolygónak. Minden nap más és más lesz a középpontban, és a növényi alapú étrend előnyei mellett azt vizsgálják, hogy a növényi alapú ételek készítésével hogyan takaríthatnak meg pénzt a vendéglátóhelyek (Public Sector Catering).

Uniós hírek

European Tourism Day 2023

A május 5-én Brüsszelben megrendezett Európai Turizmus Napja keretében közzétették a legfrissebb turisztikai statisztikai adatokat. Az erősen szezonális szektor 5%-os GDP mellett több, mint 8,5 millió alkalmazottat foglalkoztat, 41%-uk 35 év alatti, 25%-uk pedig alacsonyán képzett. A 2,3 millió vállalkozást számláló ágazat 99,8%-a kis- és középvállalkozás, a fennmaradó része mikrovállalkozás. Az európai turizmusban 9 állásból egy betöltetlen, a kevésbé rugalmas szerződések mellett jellemzőek az alacsony bérek is. Az esemény lehetővé tette az EU turizmusának átalakulásáról szóló megbeszéléseket, és a turisztikai ökoszisztéma teljes spektrumát képviselő érdekelt felekkel együtt számba vették a turizmus átállási útvonalának (Transition Pathway for Tourism) végrehajtását. Tárgyalták a digitális átállás, a "zöld" átállás és a készségfejlesztés, átképzés témaköreit önálló kerekasztal megbeszéléseken. Kiemelt hír volt, hogy a WTTC először nem vett részt egy ilyen tanácskozáson.

